

KETI KOTI 1863-2013

VAN SLAVERIJ NAAR BEVRIJDING

Programma lezingencyclus “150 jaar bevrijding van slavernij”

Evangelische Broedergemeente in Nederland

Het doel van de lezingencyclus is onder meer aandacht te besteden aan de geschiedenis van de Broedergemeente in relatie tot de slavernij. Het is een geschiedenis met verschillende facetten: een geschiedenis van menselijke betrokkenheid en liefde voor de slaven, maar ook van loyaliteit tegenover de coloniale overheid en van schuld. En hoe is het daarna verder gegaan? Gezien de veelheid aan terreinen waarop de EBG betrokken was en bijdragen heeft geleverd, was het noodzakelijk om het aantal thema's voor deze lezingencyclus te beperken. De volgende lezingen zullen enkele aspecten van de geschiedenis en haar uitwerking belichten. Na elke lezing is er gelegenheid tot gesprek onder genot van een hapje en een drankje.

1^e Lezing: 22 oktober 2012, Kleine Zaal, Zusterplein 20, 3703 CB Zeist

“De actualiteit van het verleden: waarom gedenken wij 150 jaar emancipatie?”

Uitdagingen uit Suriname

Voor veel mensen is 150 jaar een lange tijd. Waarom zouden wij de slavernij na zo veel jaar nog gedenken? Voor veel Surinamers is de slavernij nog dicht bij. De oude verhalen leven nog. Maar ook binnen de Surinaamse samenleving wil men vaak liever naar de toekomst te kijken. Dr. Hans Breeveld zal een inleiding houden over de hedendaagse betekenis van het verleden van slavernij en bevrijding – voor Surinamers en Nederlanders - voor de Broedergemeente en de kerken.

Begin: 19.30 uur

Inleider: dr. Hans Breeveld (Paramaribo)

Br. Hans Breeveld is zanger, politicus en wetenschapper in Suriname.

2^e Lezing: 25 oktober 2012, Gemeentecentrum, Av. Concordia 107, 3062 LE Rotterdam

“Zending onder slaven en contractarbeiders – met welke boodschap?”

De Evangelische Broedergemeente - slavernij en zending.

In 1735 vertrokken Duitse missionarissen van de Bruder Unitat Herrnhut in opdracht van graaf Nikolaus von Zinzendorf naar Suriname om zendingswerk onder de tot slaaf gemaakte bevolking te verrichten. Wat is het verhaal achter de missie en de zending van de Moravische broeders en hoe stonden zij tegenover de slavernij en de tot slaaf gemaakte mensen?

Begin: 19.30 uur

Inleider: ds. Edgar Loswijk (Paramaribo)

Ds. Loswijk is predikant em. van de Evangelische Broedergemeente in Suriname en kerkhistoricus. Hij was gedurende vele jaren lid en vice praeses van het Provinciaal Bestuur van de EBGs. Hij is thans directeur van het archief van de EBGs in Paramaribo.

3^e Lezing: 28 november 2012, Koningskerk, van't Hofflaan 20, 1097 EP Amsterdam

“De doorwerking van de Afro-Surinaamse cultuur binnen de Evangelische Broedergemeente”

Hoe vormden de voormalige slaven het kerkelijke leven van de Broedergemeente?

Dat de slavernij een enorme impact heeft gehad op de tot slaafgemaakte mens en hun nazaten staat buiten kijf. Kerstening van de tot slaaf gemaakten was veelal gericht op het accepteren van hun erbarmelijke omstandigheden. Desondanks is het evangelie niet klakkeloos overgenomen, en hebben niet-christelijke elementen zich gehandhaafd bij o.a. begrafenisrituelen. Op welke wijze heeft de Afro-Surinaamse cultuur invloed gehad op het geloofsleven van de tot slaaf gemaakten en hun nazaten?

Begin: 19.30 uur

Inleider: drs. Ruth Dors (Amsterdam)

Drs. Ruth Dors is socioloog en als wetenschappelijk onderzoeker verbonden aan het Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee). Ze verricht onderzoek naar het zendingswerk van de Evangelische Broedergemeente onder de Slavenbevolking van Suriname. Zij is bezig met een dissertatie over cultuur en identiteit van een Afro-Surinaamse groep in Paramaribo.

4^e Lezing: 30 januari 2013, Gemeentecentrum, Av. Concordia 107, 3062 LE Rotterdam

“Zending raakt de hele mens”

Het onderwijs en economische activiteiten van de Broedergemeente in Suriname

Al heel vroeg begon de EBG met het geven van onderwijs aan tot slaaf gemaakte kinderen in het Sranan. Ook starten zij met de opleiding van lokale krachten die op hun beurt een Surinaamse elite vormden binnen de kerk. Hoe ging dat allemaal in zijn werk?

Begin: 19.30 uur

Inleider: prof. Humphrey E. Lamur (Amsterdam)

H.E. Lamur is emeritus hoogleraar antropologie, Universiteit van Amsterdam, en leider van het archiefproject van de Evangelische Broedergemeente in Suriname.

5^e Lezing: 17 april 2013 in het kerkelijk centrum van de EBG Amsterdam Zuidoost“

“De Broedergemeente en het beschavingsoffensief”

De EBG heeft een belangrijke rol gespeeld bij het beschavingsoffensief van de vrijverklaarden na de afschaffing van de slavernij in Suriname. Frank Dragtenstein doet onderzoek naar beleid van het koloniaal bestuur direct na de afschaffing van de slavernij en het beschavingsoffensief van de EBG in de postkoloniale periode; de periode van het Staatstoezicht en de rest van de 19^e eeuw. Het gaat daarbij om de volgende vragen:

- Wat waren de doelstellingen van het beschavingsoffensief ('disciplinering van de negers')?
- Hoe is dit offensief in de praktijk uitgevoerd?
- Wat waren de denkbeelden van de vrijverklaarden zelf en hoe was hun medewerking aan dit offensief?
- Welke waren de directe gevolgen van beleid van de koloniale overheid en het offensief van de EBG?

Begin: 19.30 uur

Inleider : dr. Frank Dragtenstein

Frank Dragtenstein is historicus en onderzoeker bij het NiNsee. Hij is auteur en co-auteur van meerdere publicaties over de koloniale geschiedenis, vraagstukken over het slavernijverleden, en over de denkbeelden van de Afrikaanse mens in heden en verleden.

Stand: 19 oktober 2012